

## Memo

**Van:** Koninklijke Bouwend Nederland, behandeld door Martijn Verwoerd

**Aan:** [www.internetconsultatie.nl](http://www.internetconsultatie.nl)

**C.c.:**

**Datum:** 12 mei 2022

**Betreft:** Reactie BNL op wetsvoorstel 'Varkens in nood'

### Inleidend

In dit memo geeft Bouwend Nederland een korte reactie op het ter consultatie voorgelegde Wetsvoorstel wijziging Awb n.a.v. HvJ EU Varkens in Nood. Doel van het voorstel is om het Nederlands bestuursrecht in lijn te brengen met de uitspraken in de Varkens in nood zaken. De meest voor de hand liggende oplossing is om de wetgeving zo veel mogelijk in lijn te brengen met het Verdrag van Aarhus.

### Inhoudelijke opmerkingen

#### *Publiek vs. Betrokken publiek*

In 2009 publiceerde de Afdeling advisering van de Raad van State op verzoek van de toenmalig minister van VROM voorlichting over het hoe zij het recht op inspraak in het verdrag interpreteerde. Hoewel het verdrag spreekt van 'betrokken publiek' achtte de afdeling het gerechtvaardigd dat inspraak open staat voor 'het publiek'; breder dus dan betrokken publiek. Inmiddels zijn we 13 jaar verder. Wij zouden willen suggereren om opnieuw advies te vragen op dit specifieke punt en – indien de uitkomsten daar aanleiding toe geven – deze te verwerken in het onderhavige voorstel. Vanuit Bouwend Nederland zou de variant beschreven in de MvT onder 7.5.3. in ieder geval ten dele recht doen aan de nuance tussen 'publiek' en 'betrokken publiek', dus steun voor deze variant.

#### *Werkdruk/werklast rechterlijke macht*

Met de Crisis- en herstelwet werd het maatschappelijk belang van voldoende woningbouw onderkend. Eén van de wijzigingen was dat de Raad van State binnen zes maanden uitspraak moet doen bij de meeste woningbouwprojecten. Uit de voortgangsrapportages bij de Crisis- en herstelwet blijkt dat deze termijn met de huidige werklast van de Raad van State in de praktijk zelden gehaald wordt. Duidelijk moge zijn dat een toename van het aantal zaken zal zorgen voor verdere vertraging. Dat verhoudt zich slecht met de ambitie van de minister voor VRO om procedures rond woningbouwprojecten te versnellen.

Dat leidt tot twee conclusies: 1) er moet geïnvesteerd worden in extra capaciteit bij de Raad van State en 2) het voorkomen van onnodige instroom van zaken/beroepschriften is ook noodzakelijk. Wij zien mogelijkheden om door aanpassing van het wetsvoorstel een bijdrage te leveren aan het tweede punt.

### *Speciale positie omgevingsrecht?*

De Afdeling bestuursrechtspraak heeft de grondentrichter verlaten, zo blijkt uit de uitspraken van 9 februari '22 ([Afdeling bestuursrechtspraak verlaat grondentrichter, behalve in het omgevingsrecht - Raad van State](#)). Voor het omgevingsrecht wordt een uitzondering gemaakt. De Afdeling overweegt hierover dat een efficiënte rechterlijke procedure hier extra belangrijk is, vanwege de belangen van derden belanghebbenden (bijvoorbeeld mensen die hopen een nieuwbouwwoning te kopen) en omdat het gaat om zaken met grote maatschappelijke belangen zoals woningbouw, energietransitie en infrastructurele werken met korte wettelijke termijnen.

Wij zien hierin aanleiding en ruimte om nog eens kritisch te kijken naar de vraag of – vanzelfsprekend binnen de kaders van het verdrag van Aarhus – voor omgevingsrecht een scherpere uitgangspositie van worden geformuleerd, ook met het oog op de invloed van het relativiteitsvereiste op omgevingsrechtelijke zaken.

Andere oplossingen kunnen zijn het verder prioriteren in behandeling van zaken, in het verlengde van de Chw of rechtspraak in 1 instantie in (een aantal categorieën van) omgevingsrechtelijke zaken.

### *Verhouding tot het relativiteitsvereiste (art. 8:69a Awb)*

Een bekend Nederlands gezegde luidt: 'iemand blij maken met een dode mus'. Dat is wat dit wetsvoorstel in onze ogen zal doen met een grote groep mensen. Deze mensen hebben verwachtingen, hoop en voelen een emotionele belasting van de procedure. Veel van die mensen laten zich echter niet bijstaan door een ter zake kundig jurist. Het zal hen vooraf niet duidelijk zijn dat het beroep dat zij instellen veelal zal sneuvelen op het relativiteitsvereiste indien zijn niet-belanghebbende zijn.

Wij vrezen dat – naast onnodige extra workload voor de rechtsprekende macht – dit kan leiden tot een (verdere) aantasting van het vertrouwen in de rechtstaat. De wetgever creëert met dit wetsvoorstel een nieuwe groep mensen met hoop en verwachtingen. Vervolgens wordt aan de rechterlijke macht de ondankbare taak gelaten om die hoop weg te nemen.

Wij zijn van mening dat de wetgever moet zoeken naar wegen waarin voor mensen zoveel mogelijk vooraf duidelijk wordt of voldaan wordt aan het relativiteitsvereiste en het zodoende zin heeft om in beroep te gaan. Een gespecialiseerd team dat beroepschriften hier op screent voorafgaand aan inhoudelijke behandeling kan een mogelijke oplossingsrichting zijn. Zo kan de groei van de werklast van de Raad van State beperkt worden en worden de verwachtingen van rechtzoekenden beter gemanaged.